

ΕΜΠΟΡΙΑ – ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

10ο εξάμηνο

Διδάσκουσα: Μαρία Π. Καλογερά, Οικονομολόγος, MBA, Διδάκτωρ Διοίκησης Επιχειρήσεων

EMAIL επικοινωνίας: m.kalogera@go.uop.gr
Συνθηματικό : kalogerauop*1

Κόστος Εμπορίας των Αγροτικών Προϊόντων

*Το σύνολο των δαπανών που γίνονται για όλες εκείνες τις λειτουργίες εμπορίας που πραγματοποιούνται κατά τη διακίνηση του προϊόντος από την στιγμή που θα παραληφθεί από τους παραγωγούς ως τη στιγμή που θα διατεθεί στους καταναλωτές ονομάζεται **Κόστος Εμπορίας**.*

- Το κόστος εμπορίας ενός αγροτικού προϊόντος αποτελείται από:
1. το κόστος κάθε λειτουργίας εμπορίας (τυποποίηση, συσκευασία, κλπ.),
  2. τα κέρδη των φορέων εμπορίας, που πραγματοποίησαν αυτές τις λειτουργίες εμπορίας.

Κόστος Εμπορίας των Αγροτικών Προϊόντων

Εμπορικά περιθώρια (Marketing Margins) ενός αγροτικού προϊόντος είναι η διαφορά της τιμής του προϊόντος μεταξύ δύο σταδίων εμπορίας του

*ή
Η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και της τιμής πώλησής του από έναν οποιονδήποτε φορέα εμπορίας κατά την αγοραπωλησία του προϊόντος.*

Παραγωγός <>
Χονδρέμπορος

Χονδρέμπορος <>
Λιανέμπορος

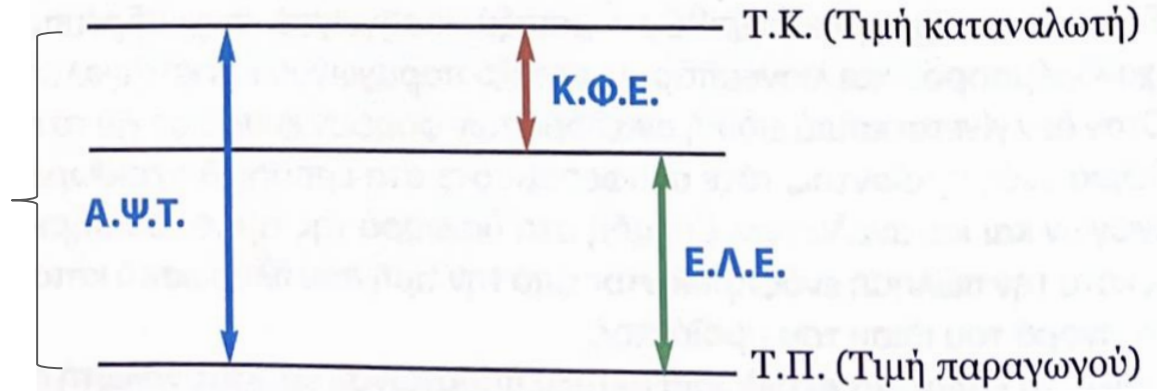
Παραγωγός <>
Καταναλωτής

Άνοιγμα ψαλίδας τιμών (Α.Ψ.Τ.) ονομάζονται τα εμπορικά περιθώρια που αναφέρονται στη διαφορά της τιμής που πήρε ο **παραγωγός κατά την πώληση του προϊόντος** από την **τιμή που πλήρωσε ο καταναλωτής**.

Τα εμπορικά περιθώρια ενός προϊόντος και ειδικότερα το άνοιγμα ψαλίδας τιμών μετρούν κατά προσέγγιση το κόστος εμπορίας του.

«κέρδη φορέων εμπορίας»
«έξοδα λειτουργιών εμπορίας»
«άνοιγμα ψαλιδας τιμών»

Ε.Λ.Ε. Έξοδα των Λειτουργιών Εμπορίας: τα έξοδα που γίνονται για όλες εκείνες τις λειτουργίες εμπορίας (τυποποίηση , συσκευασία , μεταφορές κλπ.) που πραγματοποιούνται από εκείνους τους φορείς εμπορίας , που συμμετέχουν σε ένα ή περισσότερα στάδια της διακίνησης του συγκεκριμένου αγροτικού προϊόντος από τους τόπους παραγωγής ως τα κέντρα κατανάλωσής του .

Κ.Φ.Ε. Κέρδη των Φορέων Εμπορίας: τα κέρδη εκείνων των φορέων εμπορίας (χονδρέμποροι, λιανέμποροι κ.ά.), που παίρνουν μέρος στην εμπορία του προϊόντος .

Σύνθεση Του Κόστους Εμπορίας

Η ανάλυση του κόστους εμπορίας των αγροτικών προϊόντων παρουσιάζεται με τους εξής τρεις διαφορετικούς τρόπους:

1. Κατά συντελεστές ή εισροές εμπορίας.
2. Κατά λειτουργίες εμπορίας.
3. Κατά φορείς εμπορίας.

Σύνθεση του κόστους εμπορίας κατά εισροές εμπορίας

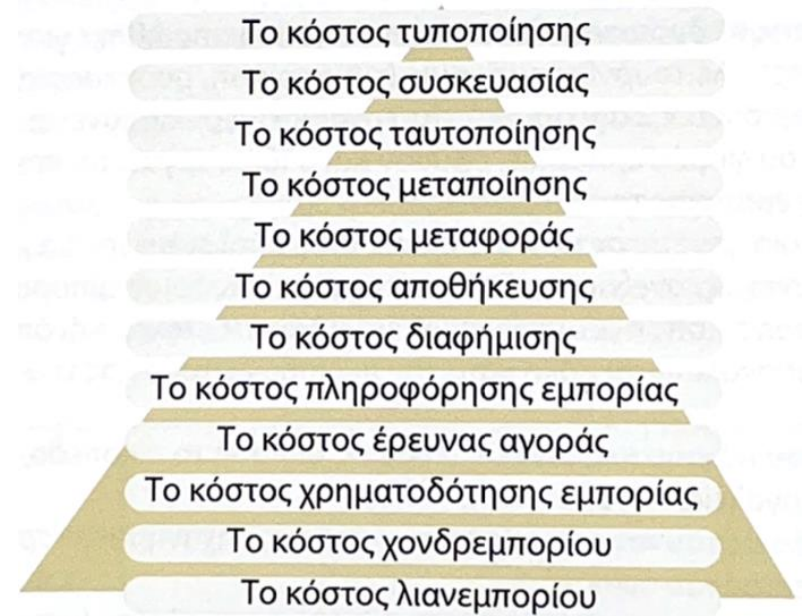
Το κόστος εμπορίας ισούται με το **σύνολο των κάτωθι δαπανών:**

1. Η αμοιβή της ανθρώπινης εργασίας – μόνιμη και εποχική (στάδιο τυποποίησης, συσκευασίας, μεταφορών, χονδρεμπορίου κ.α.).
2. Ο τόκος του πάγιου κεφαλαίου (έδαφος, οικόπεδο, κτήρια, μηχανήματα – εργαλεία κτλ.).
3. Οι αποσβέσεις του παγίου κεφαλαίου.
4. Η συντήρηση και τα ασφάλιστρα.
5. Η αξία του αναλώσιμου υλικού (όπως τα κουτιά χυμών, μπουκάλια, ετικέτες κτλ.).
6. Οι δαπάνες για ηλεκτροφωτισμό, καύσιμα, νερό, τηλεπικοινωνίες κτλ..
7. Φόροι ιδιοκτησίας και κύκλου εργασιών.
8. Ο τόκος του κυκλοφοριακού κεφαλαίου.

Σύνθεση του κόστους εμπορίας κατά λειτουργίες εμπορίας

Σύμφωνα με αυτήν την ταξινόμηση , το κόστος εμπορίας ενός αγροτικού προϊόντος ισούται με **το σύνολο του κόστους καθεμιάς από τις λειτουργίες εμπορίας**, που πραγματοποιήθηκαν κατά την διακίνηση του συγκεκριμένου προϊόντος από τους **παραγωγούς** μέχρι τους **καταναλωτές**.

Σύνθεση του κόστους εμπορίας κατά φορείς εμπορίας

Το κόστος εμπορίας ενός αγροτικού προϊόντος ισούται με το κόστος που συνεπάγεται κάθε φορέας εμπορίας, ο οποίος συμμετέχει στην εμπορία του υπόψη προϊόντος και για όσες λειτουργίες εμπορίας πραγματοποίησε κατά τη διακίνησή του από τους τόπους παραγωγής ως τους τόπους κατανάλωσης.

- 1. Αμοιβές μεσιτών**, για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις συνθήκες αγοράς, το κλείσιμο αγοράς του προϊόντος από τους παραγωγούς για λογαριασμό των χονδρεμπόρων, των μεταποιητών κλπ.
- 2. Αμοιβές χονδρεμπόρων**, για την πραγματοποίηση της λειτουργίας του χονδρεμπορίου του υπόψη προϊόντος.
- 3. Αμοιβές μεταποιητών**, για την πραγματοποίηση της λειτουργίας της μεταποίησης του προϊόντος.
- 4. Αμοιβές λιανεμπόρων**, για την πραγματοποίηση της λειτουργίας της λιανικής διάθεσης του προϊόντος στους καταναλωτές.

Παράγοντες Που Επηρεάζουν Το Κόστος Εμπορίας Των Αγροτικών Προϊόντων

1. Οι **υπηρεσίες εμπορίας** (τυποποίηση , συσκευασία, μεταποίηση, κλπ.)

Π.χ. ένα προϊόν που συσκευάζεται, αναμένεται να έχει μεγαλύτερο κόστος εμπορίας από ένα παρόμοιο προϊόν που δεν συσκευάζεται, λόγω των πρόσθετων εξόδων για την αγορά των υλικών συσκευασίας, την αμοιβή των εργαζομένων στη συσκευασία κλπ.

- *Οι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν της υψηλότερες τιμές για αυτά τα προϊόντα?*

2. Η ευπάθεια των προϊόντων

Όσο **ευπαθέστερο** είναι ένα αγροτικό προϊόν, τόσο το κόστος εμπορίας αναμένεται να είναι **μεγαλύτερο** λόγω των φθορών κυρίως κατά τη διακίνηση. Επιπλέον, απαιτεί ειδικά οχήματα (πχ. ψυγεία) για τη μεταφορά του που επιβαρύνουν περισσότερο το κόστος μεταφοράς.

3. Ο βαθμός επεξεργασίας των προϊόντων

Όσο **περισσότερη επεξεργασία** υφίσταται ένα προϊόν τόσο το κόστος εμπορίας αναμένεται να είναι **μεγαλύτερο**, διότι απλούστατα οι επεξεργασίες αυτές συνεπάγονται περισσότερες δαπάνες.

4. Η διακινούμενη ποσότητα των προϊόντων

Όσο μεγαλύτερη είναι η διακινούμενη ποσότητα, τόσο το κόστος εμπορίας αναμένεται να είναι **μικρότερο**, διότι πραγματοποιούνται «οικονομίες μεγέθους», δηλαδή **μείωση του ανά μονάδα κόστους** σε όλες σχεδόν τις λειτουργίες εμπορίας, αφού οι σταθερές δαπάνες επιμερίζονται σε μεγαλύτερη ποσότητα προϊόντος.

5. Η ταχύτητα κυκλοφορίας των προϊόντων

Ταχύτητα κυκλοφορίας ενός προϊόντος ονομάζεται το χρονικό διάστημα που παρεμβάλλεται από την ημέρα αγοράς του ως την ημέρα πώλησής. Μεγάλη ταχύτητα κυκλοφορίας ενός προϊόντος σημαίνει μικρότερο κόστος εμπορίας του.

6. Η δομή αγοράς του προϊόντος

Μονοψώνιο ή ολιγοψώνιο συνήθως σημαίνει μεγαλύτερο κόστος εμπορίας από ό,τι η ανταγωνιστική δομή αγοράς του προϊόντος, διότι **οι αγοραστές έχουν μεγάλη διαπραγματευτική δύναμη** και έτσι μπορούν να αγοράζουν φτηνότερα το προϊόν και να το πωλούν ακριβότερα, οπότε το άνοιγμα ψαλίδας τιμών είναι μεγαλύτερο.

7. Η φύση των φορέων εμπορίας

Το κόστος εμπορίας ενός προϊόντος που διακινείται από ιδιωτικούς φορείς εμπορίας αναμένεται να είναι μεγαλύτερο από το αντίστοιχο των συνεταιριστικών φορέων εμπορίας διότι οι δεύτεροι λειτουργούν στο κόστος με σκοπό την εξυπηρέτηση των μελών τους και όχι την επιδίωξη κέρδους.

8. Η οργάνωση και η στρατηγική εμπορίας

Η επιλογή **ορθολογικότερης οργάνωσης και αξιοκρατικότερης στελέχωσης** δημιουργεί **χαμηλότερο κόστος εμπορίας**. Ομοίως, η επιλογή χαμηλού περιθωρίου κέρδους ή υψηλού περιθωρίου κέρδους οδηγεί σε διαφορετικό άνοιγμα της ψαλίδας τιμών.

9. Η τοποθεσία των υποδομών

Όσο πιο **εύστοχη είναι η επιλογή του τύπου εγκατάστασης** των υποδομών (διαλογητήρια, εργοστάσια, αποθήκες κτλ.) τόσο **μικρότερο** το κόστος συγκέντρωσης των προϊόντων.

Τρόποι Μείωσης Του Κόστος Εμπορίας Των Αγροτικών Προϊόντων

1. Μείωση των εξόδων

- Βελτίωση της υποδομής εμπορίας
- Χρησιμοποίηση σύγχρονων μηχανημάτων
- Εκπαίδευση εργαζομένων και οργάνωση εργασίας
- **Οριζόντια οργάνωση εμπορίας:** Η οριζόντια οργάνωση εμπορίας αναφέρεται στη συνεργασία και συνένωση επιχειρήσεων ή φορέων που δραστηριοποιούνται στο ίδιο στάδιο της αλυσίδας εφοδιασμού ή της παραγωγικής διαδικασίας.
- **Κάθετη οργάνωση εμπορίας:** μια επιχείρηση ή μια ομάδα επιχειρήσεων ελέγχει πολλαπλά στάδια της διαδικασίας, από την παραγωγή των πρώτων υλών μέχρι την τελική πώληση στον καταναλωτή.
  - Μείωση των προσφερόμενων υπηρεσιών εμπορίας

Τρόποι Μείωσης Του Κόστος Εμπορίας Των Αγροτικών Προϊόντων

2. Μείωση των κερδών

- Κατάργηση ορισμένων φορέων εμπορίας

Π.χ. κατάργηση μεσιτών ή εμπορικών αντιπροσώπων

- Μείωση των ποσοστών κερδών των φορέων εμπορίας (Εθελοντικά ή ρυθμιστικά)

- Δημιουργία ανταγωνιστικού περιβάλλοντος

Πχ η είσοδος των αγροτικών συνεταιρισμών και η πραγματοποίηση των διαφόρων λειτουργιών εμπορίας με χαμηλότερο κόστος, εξαναγκάζει τους ιδιωτικούς φορείς εμπορίας να μειώσουν τα ποσοστά κερδών τους.

Ο Ρόλος του Κόστους Εμπορίας

Το ύψος του κόστους εμπορίας επηρεάζει ουσιαστικά την ευημερία των παραγωγών και τον καταναλωτών μιας οικονομίας:

